

даного ускладнення, дослідження стану суглобів в пацієнтів з гемофілією, а також методів профілактики та лікування гемофілічної артропатії досі залишається актуальним питанням.

Мета роботи. Вивчити вплив хондропротекторів на гемостаз у хворих на гемофілію; провести порівняльний аналіз ефективності застосування хондропротекторів та комплексного їх використання разом з вітамінно-мінеральними комплексами та антиоксидантами у хворих на гемофілію; сформулювати рекомендації щодо реабілітації хворих на гемофілічну артропатію.

Матеріали та методи дослідження. Для визначення стану суглобів в пацієнтів з гемофілічною артропатією нами було проведене анкетування хворих, що знаходилися на лікуванні у відділенні гематології ВОКЛ імені М. І. Пирогова. В дослідженні взяло участь 30 пацієнтів. Крім цього, ми використовували дані рентгенологічного дослідження суглобів, магнітно-резонансної томографії, показники коагулограми, швидкості осідання еритроцитів. Пацієнти, були розподілені на три групи: I група - контрольна- (10 осіб) – не отримували лікування хондропротекторами, вітамінно-мінеральними комплексами, та антиоксидантами, II група (10 осіб) – отримували лікування хондропротектором «Терафлекс». III група (10 осіб) –отримували комбіновану терапію хондропротектором та вітамінно-мінеральним комплексом з антиоксидантами.

Результати. Загальна тривалість дослідження становила 2 роки. Серед пацієнтів II групи позитивний ефект від монотерапії хондропротектором спостерігався тільки в хворих з I стадією артрозу (4 особи; за даними об'єктивних та інструментальних методів дослідження). Комбінована терапія хондропротектором та вітамінно-мінеральним комплексом з антиоксидантами виявилась ефективною в 7 з 10 пацієнтів II групи з II-III стадією артрозу та проявлялась поліпшенням якості життя пацієнтів, зменшенням ознак запального процесу (за даними анкетування, фізикальних та інструментальних методів дослідження), та зменшенням частоти крововиливів в суглоби. При застосуванні «Терафлекс» в пацієнтів двох груп суттєвого впливу на гемостаз ми не прослідкували.

Висновки. застосування хондропротектора в поєднанні з вітамінно-мінеральним комплексом з антиоксидантами сприяє покращенню стану суглобів в пацієнтів з гемофілічною артропатією.

РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ ДЕЯКИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ РОЗВИТКУ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕЗІЇ У ОСІБ МОЛОДОГО ВІКУ ТА МОЖЛИВІ НАПРЯМИ ЇХ КОРИГУВАННЯ PREVALENCE OF SOME RISK FACTORS OF DEVELOPMENT OF ARTERIAL HYPERTENSION IN YOUTH AND THE POSSIBLE CORRECTION DIRECTIONS

Карлінська І.О., Іваницька Т.А.

Науковий керівник: проф. Бурмак Ю.Г.

Karlinska I. O., Ivanytska T. A.

Scientific adviser: prof. Burmak Yu. H.

*Українська медична стоматологічна академія
м. Полтава, Україна.*

Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини).

Актуальність. Есенціальна гіпертензія (ЕГ) – найбільш розповсюджена патологія серцево-судинної системи та одна з основних причин смертності в усьому світі. Серед факторів ризику (ФР) розвитку ЕГ є ті, що модифікуються (надлишкова маса тіла, вживання алкоголю, паління, низька фізична активність, споживання солі, стреси) і ті, що не підлягають модифікації. У тих хворих, які страждали на ЕГ з молодого віку мало місце швидке прогресування, несприятливий перебіг захворювання та ранній розвиток небезпечних для життя ускладнень.

Мета роботи. Визначення розповсюдженості ЕГ серед студентів академії, виявлення її зв'язку з наявними ФР та визначення можливих напрямів її коригування.

Матеріали і методи. Нами було обстежено 165 студентів академії шляхом проведення анкетування з використанням розробленого нами скринінг-опитувальника та модифікованого опитувальника SF-36. Усім обстеженим вимірювався артеріальний тиск (АТ), а за умови виявлення його підвищення проводили добовий моніторинг АТ (ДМАТ).

Результати. При обстеженні 165 студентів (76 осіб чоловічої та 89 осіб жіночої статі, середній вік 20.4 ± 1.3 років) було виявлено, що у 26 - високий нормальний АТ (САТ) 130–139 мм рт ст, (ДАТ) 85–89 мм рт ст), що відповідало 16%. У цих студентів були виявлені наступні ФР: надлишкова вага (індекс маси тіла (ІМТ) $\geq 25,0$)- 4 випадки, ожиріння 1 ступеня (ІМТ $\geq 30,0$ -34,9) - 2 випадки, паління - 6 випадків. Питома вага ФР серед студентів із нормальним АТ, порівняно із групою з високим нормальним АТ, була більш ніж удвічі меншою. Дані дослідження основної групи (26 осіб з високим нормальним АТ) порівнювали з даними групи контролю (20 осіб, що мали АТ в межах САТ ≤ 120 -129 мм рт. ст, ДАТ ≤ 80 -84 мм рт ст). За даними опитувальника SF-36 показники якості життя по всіх шкалах у досліджених основної групи, порівняно із групою контролю, були нижчими, показники фізичного і психічного компонента здоров'я у обстежених основної групи відповідали значенням $51,8 \pm 2,8$ та $38,7 \pm 3,4$ (в групі контролю, відповідно, $53,8 \pm 2,3$ та $39,3 \pm 2,1$). Порівняльний аналіз показників ДМАТ виявив значно вищі показники САТ і ДАТ за весь період моніторингу в основній групі при цьому показники денного САТ в цій групі ($143,8 \pm 7,8$ мм рт ст) виходили за межі значень нормального високого АТ і відповідали значенням артеріальної гіпертензії 1 ступеня (у групі контролю показники денного АТ становили $119,8 \pm 7,4$ мм рт ст). Проведенням кореляційного аналізу в основній групі був виявлений сильний позитивний зв'язок між рівнем підвищення АТ та ІМТ ($r=0,72$ $p<0,05$).

Висновки. Розповсюдженість високого нормального АТ серед обстеженого контингенту студентів академії складає 16%, що збігається із загальновідомими даними. Виявлені особи мають достатній рівень якості життя, проте більш, ніж удвічі більшу розповсюдженість ФР, що модифікуються, при цьому ІМТ тісно пов'язаний із рівнем підвищення АТ. Розробку і реалізацію профілактичних заходів сімейному лікарю і кардіологу необхідно здійснювати спільно з ендокринологом та психологом.